

Klimaataansprakelijkheid, negatieve emissies en herstel van biodiversiteit

Edward Brans

Pels Rijcken / Universiteit Utrecht

23 juni 2022

Pels Rijcken

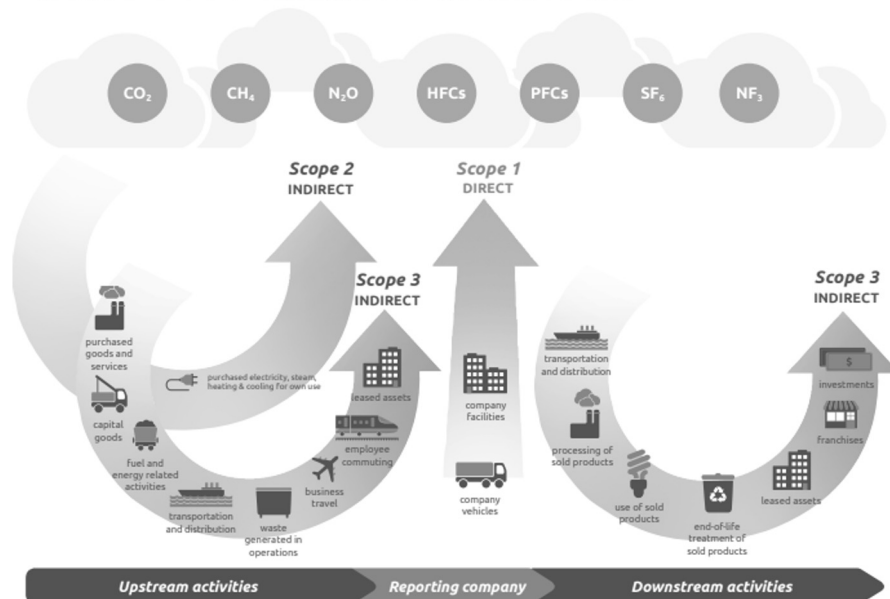
1

Milieudef./Shell (Rb. Den Haag 26 mei 2021)

- Shell emiteerde in 1988-2015 1.7% van de mondiale GHG-emissies
 - GHG-emissies vonden overall ter wereld plaats. Klein deel in Nederland.
- Shell niet verantwoordelijk voor gevaarlijke klimaatverandering. Shell heeft wel een deilverantwoordelijkheid en moet zijn deel doen.
 - Vgl. Urgenda/Staat
- Scope 1, 2 en 3-emissies (scope 3 emissies >80% van de GHG-emissies van Shell)
 - Scope 1: emissions that occur from sources that are controlled or owned by the corporation
 - Scope 2: emissions from acquired electricity, steam, heat, cooling, etc.
 - Scope 3: emissions from consumers/end-users (value chain approach)
 - WRI Greenhouse Gas Protocol

2

Figure [1] Overview of GHG Protocol scopes and emissions across the value chain

Source: Figure 1.1 of Scope 3 Standard.

3

||

Milieudef./Shell (Rb. Den Haag 26 mei 2021)

- Bevel Rechtbank:
 - Emissiereductieverplichting van 45% in 2030 (tov. 2019)
 - Resultaatverplichting mbt Scope 1 emissies
 - Zware inspanningsverplichting mbt Scope 2 en 3 emissies
 - Geen aansprakelijkheid historische emissies

Uitstraling

- Mensenrechten
- Verantwoordelijkheid Scope 2 en 3 (waardeketenbenadering)
 - Noodzakelijkheid verzameling data
- Scientific consensus → van 2° C naar 1,5 °C.

4

II

Rb Den Haag 26 mei 2021 (Milieudefensie c.s./Shell)

Slotsom reductieverplichting van RDS

4.4.55.

De rechtbank concludeert dat RDS verplicht is om via het concernbeleid van de Shell-groep de CO₂-uitstoot van de activiteiten van de Shell-groep eind 2030 netto 45% te verminderen [...]. Deze reductieverplichting ziet op de gehele energieportefeuille van de Shell-groep en op het gezamenlijk volume van alle emissies (Scope 1 t/m 3). [...]. De reductieverplichting is een resultaatsverplichting voor de activiteiten van de Shell-groep.

Ten aanzien van de zakelijke relaties van de Shell-groep, met inbegrip van de eindgebruikers [scope 2 en 3], is dit een zwaarwegende inspanningsverplichting, waarbij van RDS kan worden verwacht dat zij de nodige stappen neemt om de ernstige risico's als gevolg van de door hen gegenereerde CO₂-uitstoot op te heffen of te voorkomen en haar invloed aanwendt om eventueel voortdurende gevolgen zo veel mogelijk te beperken.

Pels Rijcken

5

5

II

Fit for 55. De EU-plannen om te komen tot negatieve emissies en de positieve effecten ervan.

Edward Brans

2

6

6

IPCC Special Report: Global Warming of 1.5 °C (2018) (Ch. 4)

If global temperature temporarily overshoots 1.5°C, CDR would be required to reduce the atmospheric concentration of CO₂ to bring global temperature back down. To achieve this temperature reduction, the amount of CO₂ drawn out of the atmosphere would need to be greater than the amount entering the atmosphere, resulting in 'net negative emissions'. This would involve a greater amount of CDR than stabilizing atmospheric CO₂ concentration – and, therefore, global temperature – at a certain level. The larger and longer an overshoot, the greater the reliance on practices that remove CO₂ from the atmosphere.

7

Negatieve emissies

- Geologische opslag van koolstofdioxide (CCS) (Richtlijn 2009/31/EG)
- Verwijdering / vasthouden broeikasgassen (herziening EU-verordening Landgebruik en bosbouw)
 - EU-biodiversiteitsstrategie 2030
 - Bosaanplant, bescherming veengebieden, wetlands, gras- en akkerland
 - EU Nature Restoration Law
 - Objectives: restore degraded ecosystems, in particular this with the potential to capture and store carbon
- Streefcijfer EU voor 2030: 310 Mton CO₂-eq. Uitstoot Nederl. in 2020: 165 Mton CO₂-eq.

8

Carbon Credits

REPORTAGE

Keukenfabriek compenseert haar CO₂-uitstoot bij de lokale boer die niet meer ploegt

Het is een opkomende nieuwe vorm van landbouw: koolstofboeren. Dat doen boeren die koolstof in de bodem vastleggen door niet te ploegen en groenbemesters in te zaaien. Akkerbouwer Johan Laurijsse is zo'n koolstofboer. Voor de CO₂ die hij vastlegt in de bodem krijgt hij vergoeding van een keukenfabrikant die klimaatneutraal wil zijn. 'Carbon farming gaat heel groot worden.'

Peter de Graaf 29 december 2021, 18:45

Pels Rijcken

9

COLUMN
IONICA SMEETS

Greenwashing: een pakketje schroot met een dun laagje groen

Herbebossing

Wie met het vliegtuig reist, zorgt voor CO₂-uitstoot. Om deze uitstoot te verminderen werken we hard aan allerlei projecten. Met onze CO₂-compensatieservice is het ook voor u mogelijk om uw CO₂-voetafdruk te verkleinen, doordat u bijdraagt aan herbebossing.

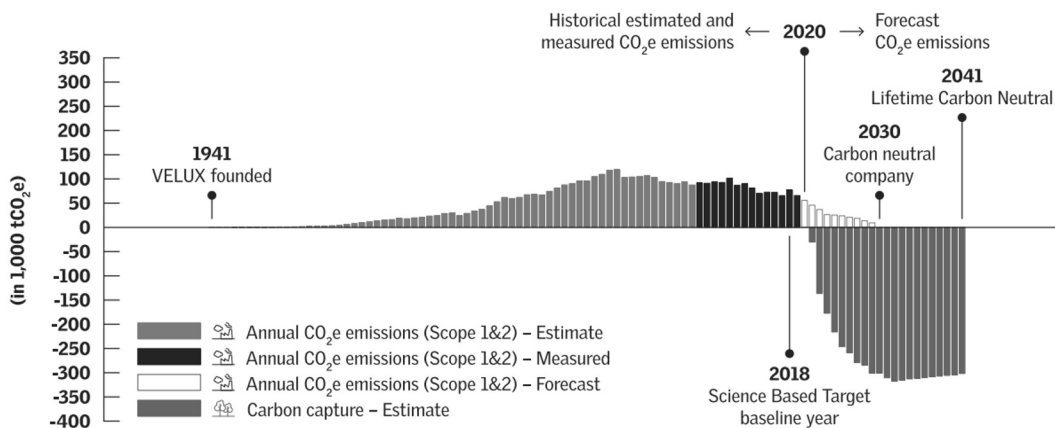
Compenseer vlucht

9

The VELUX Group's annual CO₂ emissions and CO₂ capture

10

10

II

Carbon Credits

McKinsey jan. 2021 rapport:

- Vraag naar carbon credits in 2030 mondiaal vertegenwoordigt 1,5-2.0 gigaton CO₂
- Waarde: \$5 - \$30 miljard

Schade:

- Wie lijdt er schade?
 - Investeerder (reputatieschade / verlies groen vignet) / Staat?
- Wat is de omvang van de schade?
 - Economische waarde credit / kosten herstelmaatr. + tussentijds verlies / maatr. Staat?
- Wie is hiervoor aansprakelijk te houden?
 - Exoneratie / beperking aansprakelijkheid

Vooralsnog geen regeling op EU-niveau → uitz. Milieuaansprh.richtlijn

Pels Rijcken

11

11

II

HET ATLANTISCH REGENWOUD

Het is er onwaarschijnlijk mooi en mysterieus... Het unieke Atlantisch Regenwoud strekt zich uit over Argentinië, Brazilië en Paraguay. Er leven 1000 soorten vogels, 24 apensoorten en op één hectare staan wel 440 verschillende bomen. Je vindt er de machtige jaguar, de prachtige zevenkleurige tangare en de relaxte luiaard. Veel van de bijzondere dieren die in het Atlantisch Regenwoud leven, komen nergens anders ter wereld voor. Maar door (illegale) houtkap is het regenwoud versnipperd tot kleine stukjes bos en wordt hun leefgebied kleiner. Al 63% is verdwenen!

EEN BOSJE BOMEN VOOR DE TANGARE...

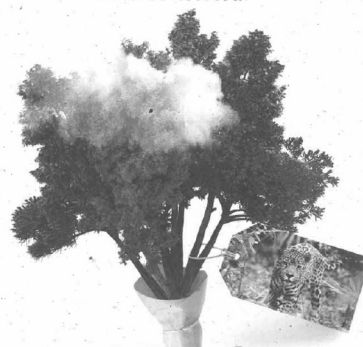
JE HEBT EEN BOSJE BOMEN CADEAU GEKregen. HIERDOOR KUNNEN WIJ 15M² BOS HERSTELLEN EN BOSSEN WEER MET ELKAAR VERBINDEN. ZO KOMT HET WOUd WEER TOT LEVEN EN HELP JE ONDER ANDERE DE TANGARE! DIT MAAKT EEN BOSJE BOMEN TOCH HET ALLERMooDISTE CADEAU OP AARDE?

...EN EEN FLEURIG BOSJE VOOR JOU!

Zelf krijg je ook een bosje. Stop dit kaartje en de envelop in de aarde en je krijgt er een fleurig bosje voor terug!

BOSJE BOMEN VOOR DE JAGUAR

45M²

BOS WORDT NAMENS JOU HERSTELD
IN HET ATLANTISCH REGENWOUD

Pels Rijcken

12

12

||

European
Commission

[Log in](#) [EN English](#)

[Search](#)

Law

Certification of carbon removals – EU rules

[Have your say](#) > [Published initiatives](#) > [Certification of carbon removals – EU rules](#)

In preparation

Call for evidence

Public consultation

About this initiative

Summary

This initiative will propose EU rules on certifying carbon removals. It will develop the necessary rules to monitor, report and verify the authenticity of these removals.

The aim is to expand sustainable carbon removals and encourage the use of innovative solutions to capture, recycle and store CO₂ by farmers, foresters and industries. This represents a necessary and significant step towards integrating carbon removals into EU climate policies.

Pels Rijcken

13